

LEGAL ALERT

VÝBĚR Z PRÁVNÍCH AKTUALIT

květen 2024



ŠIROKÝ ZRZAVECKÝ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Nová unijní úprava chráněných označení původu a zeměpisných označení pro řemeslné a průmyslové výrobky

Na základě tohoto nařízení (použitelného s jistými výjimkami od 1. 12. 2025) došlo na území EU k vytvoření jednotného systému právní ochrany pro zeměpisná označení a označení původu, dle kterého bude možné jakýkoli výrobek (kterému jeho zeměpisný původ dodává jeho jakost či jinou unikátní vlastnost) opatřit výše zmíněnou právní ochranou.

K již zavedeným zvláštním nařízením pro ochranu označení původu a zeměpisných označení pro potraviny a zemědělské produkty, pro vína, aromatizované vinné produkty a pro lihoviny, se tak připojuje toto nové nařízení pro řemeslné a průmyslové výrobky.

V tomto roce se také očekává novela předmětných nařízeních, díky které bude pokryta celá oblast trhu tak, aby daná právní ochrana dopadala na všechny požadované potraviny a produkty. Nově by tak např. i minerální soli a minerální vody měly být považovány za zemědělské produkty.

Novela občanského zákoníku: zjednodušení rozvodového řízení

Vláda na svém jednání schválila návrh na změnu občanského zákoníku, jehož hlavním cílem je zjednodušit a zrychlit rozvod manželství a úpravu poměrů nezletilého dítěte pro dobu po rozvodu.

Navrhováno je např. (i) zrušit obecný požadavek na zjišťování příčin rozvratu manželství, (ii) sloučit rozvodové a opatrovnícké řízení (v případě, že se na tom manželé dohodnou, tak bude možné manželství rozvést rychleji v rámci jednoho řízení), či (iii) upustit od

povinného výslechu manželů (pokud se na tom manželé shodnou).

Ochrana profesní mlčenlivosti advokáta (nejen) v daňové oblasti ve světle aktuálního případu před Soudním dvorem EU

Na konci května bylo Soudním dvorem EU zveřejněno stanovisko generální advokátky, a to v řízení, ve kterém se střetává veřejný zájem na zachování profesní mlčenlivosti advokátů se zájmem na efektivní výběr daní členských států. Dané stanovisko potvrzuje judikaturu Soudního dvora EU v této oblasti.

Generální advokátka ve svém stanovisku zdůrazňuje, že ochrana komunikace mezi advokáty a jejich klienty je základním právem, přičemž článek 7 Listiny chrání profesní mlčenlivost advokáta ve vztahu k jakýmkoli právním konzultacím, a to jak pokud jde o jejich obsah, tak i o jejich existenci, a to bez ohledu na oblast práva. Jakýkoli zásah do této důvěrnosti musí být přiměřený a nezbytný. Příslušné daňové orgány jsou povinny před získáním informací od advokáta ověřit, zda byly vyčerpány všechny jiné možnosti.

Podle vyjádření generální advokátky se v dané věci jednalo o zásah do práva na respektování komunikace mezi advokátem a klientem, když daňový orgán rozhodl o uložení povinnosti vydané v rámci výměny informací na žádost, které požadovalo veškeré dokumenty týkající se právního poradenství poskytnutého klientovi. Požadavek přiměřenosti tak tedy s největší pravděpodobností nebude naplněn za situace, kdy je daňovými orgány požadována veškerá dostupná dokumentace.

Jednostranná změna místa plnění dohodnutého ve smlouvě: možnost využití právní úpravy týkající se změny sídla věřitele též v situacích, kdy místem plnění je platební účet

Nejvyšší soud se ve svém nedávném rozsudku zabýval jednostrannou změnou místa plnění věřitelem, jejích aspektů a důsledků jak pro samotného věřitele, tak zejména pro dlužníka. Nejvyšší soud konstatoval, že z právní úpravy § 1956 občanského zákoníku, upravující důsledky změny sídla věřitele, je možné vycházet i v případech, kdy je jako místo plnění sjednán účet věřitele.

Nejvyšší soud dále doplnil, že „ačkoliv se při posuzování změny závazků obecně vychází ze zásadní nezměnitelnosti smluv jednostranným právním jednáním, oprávnění k určité minimální funkční míře (jednostranných) změn závazku lze dovozovat implicitně na základě uplatnění principu poctivosti, a to při vyvažování oprávněných zájmů obou stran“.

Stále je však třeba mít na paměti dlužníkovu možnost náhradního splnění, kterou nelze zcela vyloučit. Soud uvádí, že tohoto by dlužník mohl stále využít např. v tom případě, pokud by, s ohledem na konkrétní okolnosti věci, byl dlužník bez své viny v nejistotě, zda plněním na nově určený účet svůj závazek vůči věřiteli skutečně splní anebo bylo-li by jednání věřitele nepoctivé (např. vedeno záměrem ztížit dlužníku splnění závazku).

(dle rozsudku Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 27 Cdo 544/2023)

Právo na náhradu mzdy (platu) dle § 69 odst. 1 zákoníku práce za situace, kdy zaměstnanec pečuje o osobu blízkou

Nejvyšší soud se zabýval právem zaměstnance na náhradu mzdy (platu) za situace, kdy zaměstnavatel s tímto zaměstnancem neplatně rozváže

pracovní poměr výpovědí, okamžitým zrušením nebo zrušením ve zkušební době, a kterému tak nadále již nepřiděluje práci, přestože zaměstnanec zaměstnavateli oznámil, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával.

Nejvyšší soud ve svém odůvodnění uvedl, že tento zaměstnanec má právo na náhradu mzdy (platu) též za situace, kdy pečuje o osobu, která se podle zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby, a kdy z tohoto důvodu požádal úřad práce, aby bylo ukončeno jeho vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání.

Podle Nejvyššího soudu nelze v tom, že zaměstnanec pečuje o blízkou osobu – stejně jako v tom, že se zapojil do práce u jiného zaměstnavatele v pracovním poměru nebo na základě jiného pracovněprávního vztahu, popřípadě že provozuje samostatnou výdělečnou (podnikatelskou) činnost – spatřovat porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci a péče o blízkou osobu a tato činnost zaměstnance ani (sama o sobě) neznamena, že zaměstnanec není připraven, ochoten a schopen konat práci podle pracovní smlouvy.

(dle rozsudku Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 21 Cdo 3147/2023)

Rovné zacházení se zaměstnanci v souvislosti s přiznáním mimořádné jednorázové odměny

Nejvyšší soud se zabýval případem, ve kterém žalobkyně (bývalá zaměstnankyně) požadovala po žalované (své bývalé zaměstnavatelce) úhradu peněžité částky, kterou se žalovaná rozhodla vyplatit svým zaměstnancům v návaznosti na dobré výsledky dosažené v předešlém roce. Pracovní poměr žalobkyně trval od poloviny roku 2020 do konce roku 2021. Jednou z podmínek pro vznik práva na výplatu dané odměny však

bylo taktéž trvání pracovního poměru k datu 31. 5. 2022, kterou žalobkyně již nesplňovala.

O výplatě dané odměny žalovaná rozhodla až v době, kdy pracovní poměr mezi ní a žalobkyní již netrval. Odměna však měla náležet za období, ve kterém u ní žalobkyně zaměstnaná byla.

Nejvyšší soud ve svém odůvodnění uvedl, že pro posouzení, zda zaměstnavatel při odměňování svých zaměstnanců za práci zajistil rovné zacházení se všemi zaměstnanci, je třeba vždy posuzovat zaměstnance nacházející se ve stejném či srovnatelném postavení (situaci). V dané věci však soud neshledal, že by zaměstnavatelka nepřiznáním mimořádné jednorázové odměny zaměstnankyni vůči ní postupovala v rozporu se zásadou rovného zacházení a že by tak měla právo na její náhradu. Žalobkyně, jakožto bývalá zaměstnankyně žalované, tak nebyla ve stejném či srovnatelném postavení (situaci) s těmi zaměstnanci, kteří u žalované byli k uvedenému datu stále zaměstnaní.

Nevyšší soud však doplnil, že „i když rozhodnutí o přiznání mimořádné jednorázové odměny a o tom, kterým zaměstnancům bude udělena, závisí jen na úvaze zaměstnavatele, neznamená to, že si zaměstnavatel může při tomto rozhodování počínat zcela libovolně“.

(dle rozsudku Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 21 Cdo 2392/2023)

V případě jakýchkoliv dotazů nebo potřeby konzultace se na nás, prosím, neváhejte obrátit prostřednictvím e-mailové adresy info@sirokyzrzavecky.cz.

Tento dokument je možné užít pouze pro osobní potřebu. Jakékoliv užití tohoto dokumentu k jinému než zmíněnému účelu včetně převzetí, šíření či dalšího zpřístupňování je bez souhlasu společnosti ŠIROKÝ ZRZAVECKÝ advokátní kancelář, s.r.o. („SZ“) zakázáno. Užitím tohoto dokumentu nevzniká mezi uživatelem a SZ žádný právní vztah, a zejména uživateli nevzniká žádné právo vůči SZ, vyplývající z užití tohoto dokumentu. Nabízení tohoto dokumentu k využití široké veřejností nepředstavuje poskytnutí právní rady ve smyslu zákona o advokacii. SZ není odpovědná za využití tohoto dokumentu bez její přímé asistence a revize konečného obsahu. Informace zde uvedené nejsou vyčerpávající, a proto nemohou být považovány za poskytnutí specifické právní rady